UNIVERSITAT

REVISTA UNIVERSITARIA
DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT
DE CATALUNYA

EDITAT PER LA COMISSIO UNIVERSITARIA
DEL P.S.U. DE CATALUNYA
ANY 17 NOVA EPOCA NUMERO 1 MARÇ 1974

dues penes de mort i un indult

Sumari

EDITORIALS

- universitat, 17 anys 3
- dues penes de mort i un indult 3
- per un nou moviment universitari 4

A LA REPRESSIO PER L'APERTURA (grimau) 6

MARÇ 1939 ENCARA (p.) 7

PROBLEMES DE L'ENSENYAMENT

- noves mesures restrictives (j. fiol) 8

CRONIQUES

- pi de la serra al palau (p.) 11

ALGUNES CONSIDERACIONS SOBRE LA PENA DE MORT (patricia g.) 12

EXPERIENCIES EDUCATIVES A CATALUNYA 1931-1939 15

EL REBOST D'EN PARNILS (ramón parnils) 17

UN MES (equip informatiu)

- consequéncies d'un consell de ministres: réquiem per a l'aperturisme 19
- accions contra la pena de mort 19
- el conflicte dels transports públics 20
- la selectivitat 21

INTERNACIONAL

- la por a la llibertat (xavier vayreda) 23

UNIVERSITAT no tornará els originals que no hagi sol.licitat previament, i tampoc no hi mantindrá correspondéncia.

Les col.laboracions signades publicades a UNIVERSITAT expressen l'opinió de llurs autors. Dins un marc de respecte a les seves idees, exposades amb la máxima llibertat, aquestes no pressuposen una identitat absoluta amb els nostres criteris, els quals estan exposats en les Editorials i les comunicacions anónimes.

EDITORIALS

Universitat 17 anys

Sí, fa 17 anys que va aparèixer el primer número de la nostra revista. Malgrat les mil dificultats que la repressió feixista posa a la lliure circulació de les idees, 17 anys d'aparició continuada. Avui teniu a les mans la revista universitària més antiga que s'edita actualment. I això a la Catalunya d'en Franco, i més tractant-se d'una revista ilegal, es un fet politic important, molt important. Perquè és un reflexe de la continuitat del moviment democràtic a l'Ensenyament Superior, de la ferma presència del nostre Partit al seu sí.

Amb aquest número obrim una etapa nova. Avui la Universitat a Catalunya (dissortadament no podem parlar d'una universitat catalana) és quelcom més que Barcelona. Els intents restrictius de la dictadura no han pogut frenar l'expansió de l'ensenyament superior. La creixent demanda social d'educació ha imposat la creació de nous centres universitaris al nostre país: Girona, Tarragona, Mataró, Lleida, Terrassa..; bastits a contracor, sense planificació adequada, mal dotats, aillats del seu context social, amb els mateixos (i més)problemes centrals que la Universitat de Barcelona. Això ens planteja tasques noves. Una d'elles es la transformació de "Universitat" en la revista dels universitaris comunistes de Catalunya (tots els que viuen, treballen i estudien a Catalunya).

Pretenem portar la veu del Partit a totes les facultats i escoles del país català. Però no sols això. Volem obrir un ampli diàleg sobre la problemàtica comuna universitària, política, social i cultural del nostre poble. Per això, al costat dels articles editorials, inaugurem una secció de collaboracions. I aquí cal aclarir una qüestió: la redacció es compromet devant tots els universitaris a no exercir cap mena de censura sobre els articles publicats ni cap tipus de pressió ideològica sobre els seus autors. Aquesta és l'única manera, segons el nostre parer, d'aconseguir un diàleg fructífer. Des d'aquesta perspectiva, fem una crida a tothom que vulgui participar-hi.

Per acabar, hem de respondre a una pregunta: ¿per què en català? Perquè ens oposem a tots els intents de la dictadura per anorrear la nostra cultura, la nostra història, la nostra llengua, la nostra entitat com a poble. No estem disposats a collaborar-hi gens ni mica. Ens afegim amb això a la campanya "Per l'us públic del català" llençada per l'Assemblea de Catalunya.

Dues penes de mort i un indult

El dia 2 de març era executat a la presó Model de Barcelona Salvador Puig Antich. Així de simple, així de tràgic.

Davant d'això, val la pena que reflexionem: entorn al càstig de la pena de mort, sobre aquesta mort en concret i per veure què ens cal fer en aquests moments, cap on continuar avançant.

Ningú, i menys que ningú el règim de Franco, té dret a assassinar. El crim legalizat és quelcom que queda fora de qualsevol consciència mínimament civilitzada i al qual ens hem d'oposar,

siguin les que siguin les circumstàncies que hagin originat aquesta situació.

La pena de mort té un clar sentit de venjança, d'irracionalitat totalment inadmisible en el nostre temps i en una societat que aspiri a ser lliure.

Creiem en definitiva que la persona humana tél dret inalienable a la vida i contra aquest dret ningú no pot atemptar-hi.

Però què representa avui i aquí l'assassinat de Puig Antich? Pocs dies abans el Govern Arias, mitjançant la intervenció del seu President a les Corts, parlava d'obertures. Què ha passat?

El que la mort de Puig Antich posa en evidència és que l'actual règim no pot evolucionar; que, necessariament es veu obligat a cedir en front de les pressions de les camarilles ultres i de la policia que el domina.

El Govern Arias es debat entre les necessitats oberturistes i les exigències ultres. El país, fins i tot alguns sectors de les classes dominants, veu la necessitat d'obertures i el govern necessita prometre'n. Alhora aquest govern es troba lligat per la seva pròpia essència feixista, dominat pel que és la seva autèntica base i suport: les camarilles ultres i l'aparell repressiu-

Cal que tothom comprengui que, avui, l'existència de la dictadura només pot engendrar repressió, violència i mort.

Ja es parla de noves peticions de pena de mort a militants del FRAP, acusats de la mort d'un policia el primer de maig del 73. En aquests moments, davant d'aquests fets, es fa necessari intensificar l'exigència de l'abolició de la pena de mort. Fer-ho representa oposar-se activament al règim, oposar-se als seus projectes repressius, aïllar els sectors que pensen trobar la solució dels problemes del país en el fet de continuar ofegant el poble.

Avui és l'hora de dir no a la pena de mort, no al clima de terror i violència que pretenen imposar dés del règim. Avui és hora de diàleg, d'acord responsable entorn l'exigència del moment: la d'autèntica i real obertura, que acabi amb el règim dictatorial i retorni la llibertat i el poder de decisió al nostre poble.

La Universitat té un important paper a jugar-hi. Dés d'ella s'han d'aixecar fortes veus i una clara voluntat de lluita: veus de rebuig al feixisme, i lluita per imposar la llibertat.

Per un nou moviment universitari

Arrel de l'assassinat d'en Puig Antich hi ha hagut importants movilitzacions a la Universitat. Per primer cop en aquest curs s'ha vist una única i clara voluntat de lluita contra un mateix fet, per unes mateixes exigències.

Aquells dies van mostrar l'existència d'un moviment estudiantil que desitja enfrontar-se a la dictadura, que reivindica les llibertats i que té ganes d'emprendre aquest combat.

El problema que se li planteja, a aquest moviment, és com fer-ho, com lluitar avui contra el règim, com vinvular aquesta lluita a la que durà a la solució de les seves reivindicacions més inmediates; com fer de la Universitat avantguarda en la lluita contra la política educativa, com fer-ne part integrant de la lluita unitària i democràtica del nostre poble. I, en definitiva, com organitzar-se per poder impulsar aquestes tasques.

El primer que avui se'ns planteja és la consolidació d'aquest moviment, perquè la primera i bàsica definició contra la pena de mort, contra la dictadura i per les llibertats polítiques es complementi amb la incorporació de tots els objectius que li són propis com a moviment estudiantil: abordar tota l'extensa gamma de reivindicacions i fonamentalment els problemes dels plans d'estudi i de selectivitat; desvetllar els aspectes classistes i regressius i antipopulars de la política ministerial; vincular-se a tots els sectors afectats per les mesures selec

tives en el camí de crear un poderós front de l'ensenyament que exigeixi una solució progressiva i d'acord amb els interessos del poble, dels problemes de l'ensenyament, que es plantegi la lluita contra els decrets selectius d'en Martínez Esteruelas .

Així mateix hem de replantejar-nos el cúmul de problemes que l'existència d'un règim dictatorial imposa a la universitat. Cal exigir autonomia i gestió democràtica; exigir llibertats de reunió, expressió i associació a les facultats; lluitar en contra de les tancades, expedients i tot el conjunt d'instruments repressius que el règim utilitza, dia rera dia, per impedir la lluita dels estudiants.

I tot això s'ha de plasmar en un programa dels estudiants que sigui l'eix entorn el qual es constitueixi i es desenvolupi aquest moviment.

En la mesura que aquest sigui un programa discutit i aprovat per tots els estudiants, en la mesura que tots han de participar en aquest moviment, és innegable que cal una organització democràtica en la qual la participació i el control, en definitiva, el protagonisme de tots els estudiants siguin característiques essencials. Organització que s'articuli entorn els delegats però que potencii alhora una activa participació de tothom en les tasques del moviment i de la seva direcció. Un moviment constituit d'aquesta manera té importants terrenys en els quals avançar i inmillorables condicions per a la lluita. Caldrà que es planteji molt seriosament l'avenç cap a una unificació d'objectius i una coordinació entre totes les universitats de l'Estat Espanyol.

Avui ha de ser per nosaltres una perspectiva important la de realitzar una reunió general d'universitats on es puguin abordar els problemes de la unificació d'objectius i el llençament d'accions i lluites coordinades. Tot en la perspectiva de tenir un moviment estudiantil capaç d'influir en l'actual situació política, d'atacar amb força el règim i de ser un dels puntals en la lluita del poble per la llibertat.

Però aquest moviment estudiantil no està sol. Avui són molts, cada dia més, els sectors que alcen la seva veu en contra de la gestió del règim a la universitat. Els estudiants hem de comprendre que avui, entorn a moltes de les nostres reivindicacions, és possible crear un ampli front d'oposició dins i fora de la universitat.

Primerament, és necessari conveggir amb professors i catedràtics al voltant d'un programa mínim que avui es presenta al país com a via per començar a solucionar el problema universitari. Després, fer d'aquest programa un centre de convergència de totes les forces que estan disposades a fer de la universitat el lloc de debat democràtic que pugui portar a una autèntica solució dels problemes de l'ensenyament superior i no un camp de treball de la policia i un lloc de col.lapsament de la cultura. Per tot això, avui cal anar a les Juntes, exigir reunions triestamentals i claustres d'Universitat. Aquests són llocs de convergència, alhora que instruments que poden ajudar a la solució de les nostres reivindicacions.

Totes aquestes tasques constitueixen el desafiament que avui tenim plantejat tots els estudiants. O les agafem, convertint-nos en un autèntic moviment de masses en lluita per transformacions socials i econòmiques, de combat contra l'actual règim feixista; o ens quedarem reduits a un moviment de minories sense incidència real en el panorama polític del país ni posició protagonista en la solució dels problemes que l'afecten.

A la repressió per l'apertura

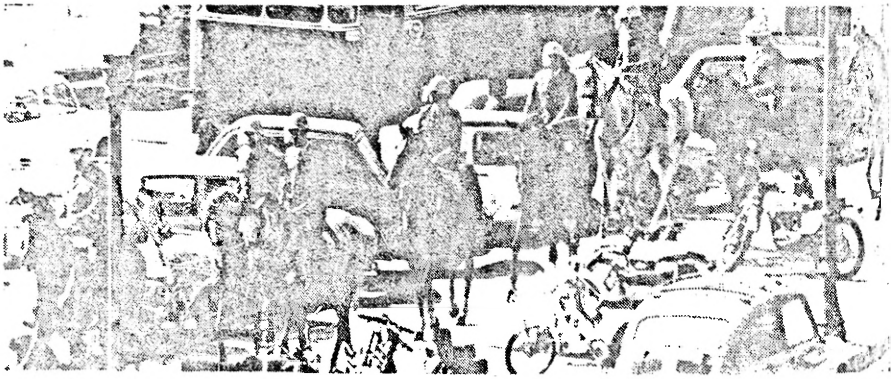

Són molts els que no entenen l'extranya fórmula que constitueix el govern d'A rias Navarro: un cinquanta per cent dels funcionaris de Governació de la sagnant etapa de Blas Pérez González i un cinquanta per cent repartit entre "centristes" de Fraga i tecnócrates de Deusto. La fórmula sembla complicada, però no ho és. S'apropa un any dur econòmicament i el règim s'apresta a resistir-lo obrint un doble front: per una part les relacions públiques dels aperturistes que ens permeten obrir la má en la cultura i la informació i per altra el terror més dràstic que mai, el terror de l'execució arbitrária de Puig Antich, de les pallisses provocadores de la policia a les Universitats, de la llicéncia per matar i per torturar en mans de la policia, la Guárdia Civil i qualsevol funcionari armat. El règim tracta de salvar les aparences de cara a la burgesia espanyola, de cara a conquerir una indispensable base social per governar. Dirigeix la repressió brutal contra obrers, estudiants, contra les forces polítiques que es neguen a flirtejar amb el General moribund i els seus íntims que poblen el bunker. Instrumentalitza a canvi a irresponsables o cínics com Pio Cabanillas, Ricardo de la Cierva, Martínez Esteruelas perqué despleguin l'encant de les bones maneres.

Aparentment és una hábil táctica. De moment ja ha fracassat de portes enfora, com ho ha demostrat la declaració del Parlament Europeu contra la dictadura espanyola. De portes endins, tampoc s'ha aconseguit el que s'esperava. Les venjatives condemnes del procés 1001, l'arbitrari judici de Puig Antich, la benevolença de Franco per a assassins de la policia i la Guárdia Civil, la desbocada inflació, la impoténcia del Govern per paralitzar la reivindicació salarial de la classe obrera, el creixent malestar entre la petita burgesia consumidora, han estat factors tots que han inquietat a amplis sectors del país i evidencien dia a dia la impotencia creadora d'un règim moribund. Només se sent segur colpejant, matant, reprimint i prescindeix de l'apertura quan es tracta de silenciar la cultura i la informacio si volen reflexar la repressió quotidiana i la repressió estructural.

Malgrat que vam tractar de daurar-li la píndola de la repressió amb la purpurina de l'apertura, ni tan sols la burgesia espanyola sembla disposada a empassar-se-la. ¿Quan les anomenades "fuerzas del orden" s'adonaran que estan defensant l'ordre d'una minoria d'espanyols, l'ordre fet a la mida de Franco i la seva parasitária família, l'ordre de l'oligarquia aterrida perqués es queda sense vetllador, l'ordre d'una burocrácia política queha medrat amb la garantia de la seva própia mediocritat?

GRIMAU

Març 1939 encara

una creu més als cementiris
és tot

un home menys als carrers
no és res

poca importància té una vida
enmig tres milions d'habitants
barcelona en tens la culpa
ets massa gran

totes les nits acaben amb l'albada
aquesta nit acabarà amb garrots
és tot no és res després de tanta
gent

una cel.la buida i un rètol que hi diu
"es cerca una altra vida que l'ompli
vostè pot ser l'elegit alerta què fa
alerta com pensa alerta què diu"

tu tampoc company tu tampoc no has dormit
estem acostumats a no dormir les nits sense albada
com aquesta d'avui 1 al 2 de març de 1974
el dia ha estat encetat amb una ordre
uns passos un pati patir tres moviments sis voltes
pas de rosca una llàgrima al pit un mort més
un viu menys un tret de firma
del vell botxí (franco assassí, crit al carrer)
bon dia mare, has dormit bé aquesta nit?

han matat un home una creu més als cementiris
barcelona ets molt gran per sentir el cop
per sentir una cel.la buida un passeig etern
calma pau tranquil.litat som dissabte és tot
no ha passat res
barcelona, surt al carrer

fa molts anys que mai no passa res
només que molts dies s'enceten amb sang
a trets
avui puig antich
ahir grimaugranadosetxebarrietapatiñoferuándezmárquez
etcètera

demà pot ser vostèvostèvostèvostèvostèvostè
vostè pot tenir l'honor d'encetar el dia a trets

exigeixo que no censureu la consigna
no és hora de poemes: al carrer

no és tot
no és no res
vostè pot tenir l'honor d'encetar el dia a trets
si barcelona
no surt
al carrer.

P.

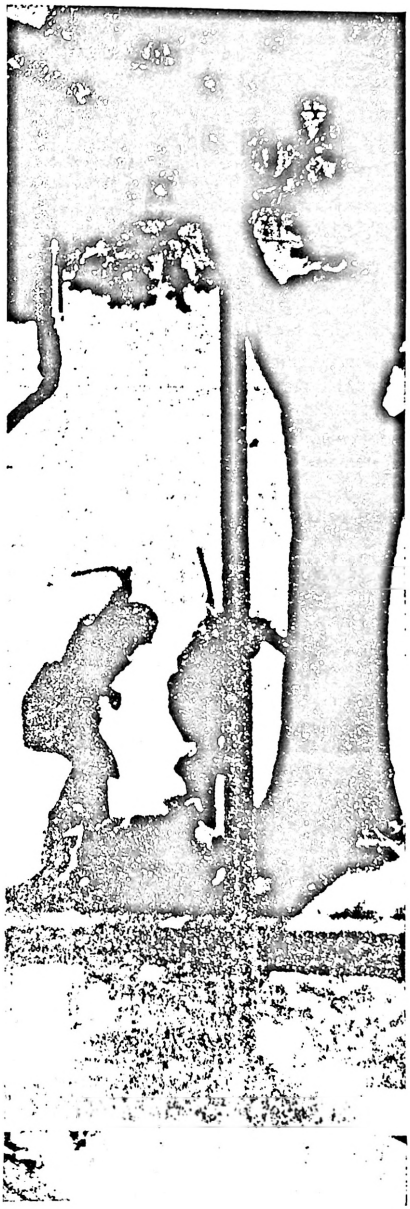

PROBLEMES DE L'ENSENYAMENT

Noves mesures restrictives

Torna a estar en primeríssima plana de l'actualitat el tema de la selectivitat. En pocs dies s'ha col.locat en el centre de l'atenció pública i ha desplaçat espectacularment la inmensa majoria de problemes candents que hi ha en el panorama educatiu actual. No és extrany. El problema de l'accés als estudis, en aquest cas els superiors, és el que més interessa, el que afecta vitalment a la població estudiantil. En front de l'amenaça d'una més intensa selectivitat s'ha produit ja un moviment que, sens dubte, s'ampliará properament.

Ara, per primera vegada, les coses s'anomenen pel seu nom. Abans hi havia un cert recel a utilitzar en el llenguatge oficial la paraula selectivitat. Avui ja no. Aquest canvi no és anecdótic, expressa un canvi en l'actitut del govern que és important valorar.

No és que es passi d'una política no selectiva a una altra de selectiva. Quan va aparéixer la LGE, la selectivitat hi era amb tota claredat, en el centre mateix de la reforma educativa: en l'ensenyament pre-escolar, en l'EGB, en el batxillerat, en la Universitat; però estava fins un cert punt enmascarada per un llenguatge demagógic i reformista, per una pretesa voluntat d'integració de les esperances de promoció social. De fet, en tota societat capitalista, la selectivitat és intrínseca, però les formes en que s'expressa varien segons els paisos: els nivells de restricció i l'actitut que pren el poder davant el fenomen general d'una pressió social creixent cap a l'ensenyament és distinta, condicionada per les possibilitats econòmiques i per la pressió política que l'acompanyi.

En front d'aquesta creixent demanda d'ensenyament superior, els governs capitalistes poden adoptar dues polítiques restrictives que esquemàticament podem enunciar d'aquesta forma:

O es degrada el nivell de l'ensenyament, sense criteris restrictius especiaclars, per la via de la privatització dels millors centres o de la jerarquització de la titolació universitária, conseguint les "élites" professionals que són necessaries per la classe capitalista. Aquest és un camí indirecte, però també efectiu, d'allunyar la massa estudiantil d'un ensenyament complet i adequat.

O s'aplica una selectivitat estricta que permeti de mantenir els centres d'ensenyament superior en el seu paper de productors de les "élites" intel.lectuals, científiques i técniques necessàries per al capital monopolista.

En la práctica, aquestes dues orientacions no existeixen en el seu estat pur, perqué, en la majoria dels paisos, es combinen els dos aspectes. Però, és possible delimitar en cada situació concreta el predomini d'una o altra línea política. Els Estats Units són un típic exemple del primer cas: diversitat de titulació, opcionalitat d'asignatures, gran nombre de tipus de graduació de molt poc valor en el mercat de treball.

A Espanya, la LGE no va prendre postura sobre aquest problema i va mantenir una ambiguetat que donava opció a utilitzar els dos mecanismes: per un cantó s'instituien els cicles i la conseguent titulació intermèdia, i, per l'altra banda es preveia la possibilitat - segons iniciativa de cada universitat - d'establir proves d'accés. Al principi, semblava inclinar-se vers la via políticament menys costosa - és a dir, sense selectivitat a fons - per mantenir la imatge reformista i progressista de l'estrenada reforma educativa.

La realitat d'aquests anys s'ha encarregat de fer desaparéixer les il.lusions de la possibilitat que la reforma integrés les aspiracions populars en matéria educativa. En primer lloc, la població estudiantil universitária va créixer a un ritme molt superior al previst per la LGE. En legon lloc, la resistència a la implantació dels cicles i el conseguent retard (pensem en les lluites del curs 71-72, en l'ofensiva del 14 de febrer contra la LGE) va suposar una altra distorsió en els ritmes d'aplicació. Es va arribar a la degradació de la Universitat no per la via instituïda en els ritmes prefixats, sinó pel fet del seu desbordament total.

Cal afegir, a més a més, els desequilibris estructurals que s'han accentuat: la Universitat es va convertir en l'única perspectiva afalagadora de promoció - ara ja no tant, però encara

l´única - a causa de la inexistència de la formació professional, i, fins i tot, ha produit una distorsió en les aspiràncies de l´alumnat vers les facultats més que no vers el politècnic i les escoles tècniques. Es curiós de veure com, en comptes d´augmentar, disminueix proporcionalment el creixement de les escoles tècniques (peritatges) i de les escoles superiors, si les comparem a les facultats. Cal interpretar aquesta dada com una forma de resistència global a la selectivitat, perquè en el politècnic el percentatge de suspesos és enorme (a Barcelona, el cas límit de l´Escola d´Arquitectura).

Aquests desequilibris, aquesta incapacitat per planificar el desenrotllament educatiu d´acord a les necessitats reals de la població, farà inevitable que les promeses es converteixin en demagògia i la integració es convii en repressió.

S´accentua, en aquest context, la improvisació i les dificultats en els ritmes d´aplicació. Els projectes que, en un principi, havien de ser la plasmació d´aquest criteri més obert de selectivitat també van fracassar. Un exemple: les Universitats "autónomes"es van crear sota el patrocini i la intenció de vincular la Universitat a les necessitats del desenrotllament capitalista - no sols des del punt de vista econòmic -, és a dir, la producció d´élites, en contraposició a unes universitats "no autónomes" que havien de ser el carrerró sense sortida - professional, clar - de la gran massa estudiantil. Avui les Autónomes estan ja quasi tan degradades i massificades com les altres i son universitats sotmeses als mateixos problemes i restriccions que la resta. El mateix cas els passa a les Delegacions i Col.legis Universitaris de les ciutats més petites.

Es evident en tot aquest procés la fragilitat dels instruments de què disposa el capital monopolista espanyol i el seu gobern dictatorial per a fer front a una corrent social progressivva, com és aquesta corrent envers els els estudis superiors. S´evidencia també que sota les condicions del raquitic capitalisme espanyol, sotmés als monopolis internacionals, és una utopia la via espanyola a la degradació-massificació de la Universitat. El cant del

cigne d´aquesta opció és la grotesca Universitat a Distància.

No hi ha altra sortida: selectivitat estricta i redoblada. I això és el que vol aplicar l´aperturista Martínez Esteruelas. La selectivitat va començar a les facultats de Medecina i ara ja s´ha estés a tota la Universitat. No és casual que comencés a Medecina, perquè és aquesta la facultat que menys pot tolerar un procés estricte de degradació. El fet que avui s´extengui a tot arreu vol dir que l´Estat no está disposat a pagar una universitat en expansió, ni tan sols una universitat degradada.

El projecte de Llei, que ha de presentar el Ministeri d´Educació a les Corts i que fa referència a les proves selectives, és el próleg d´una contrareforma educativa que afectará --segons els rumors-- globalment tota la Llei d´Educació vigent. Encara que sigui una mesura amb tot l´aire de la precipitació, enllaça amb el projecte de desmassificació de l´ensenyament superior, de reconstrucció de la universitat d´élites. No és estrany, doncs, que també es comenti la retirada dels plans Suárez, la desaparició dels cicles i, en conseqüencia, titulació intermitja. Però serà millor que no precipitem els esdeveniments.

Val la pena destacar, en aquest projecte de Llei Selectiva, dos aspectes importants. Un d´ells, el desplaçament

cap a fora de la Universitat de la conflictivitat inherent a qualsevol mesura selectiva. En definitiva, es reconeix el cost polític que la implantació de la selectivitat estricta té en l´ambient universitari; prefereixen desplaçar el conflicte cap el COU, cap a l´ensenyament mitjá, esperant una capacitat de resposta inferior. L´altre aspecte és el carácter d´examen d´estat que tindran les noves proves selectives. No són ja les universitats les que decideixen autónomament les proves d´accés, ara és l´Estat qui fixa directament la quota. Será, doncs, una lluita contra l´Estat, contra la seva política educativa, expressada no en mesures conjunturals, sinó en lleis.

Martínez Esteruelas repeteix en aquest cas l´esquema del govern Arias: es fa recaure la crisi universitária en els estudiants i, alhora, formula promeses aperturistes per atreure´s el professorat. Pretén una aliança amb aquests sectors per aillar l´estudiantat i envestir amb força contra aquells. Aquest projecte, malgrat tot, és tan utópic com l´apertura des del govern Arias. El moviment estudiantil, en el seu enfrontament radical contra la selectivitat, pot prendre la iniciativa política en el terreny real de la problemática universitária i no en el terreny de la ficció aperturista, en la necessaria gestió democrática de la Universitat.

L´enfrontament contra la selectivitat posará en evidéncia la precipitació de la mesura ministerial, la necessitat de la consulta als afectats, les formes de discussió, les formes de la gestió universitária. el consensus, la neutralitat que vol arrencar Esteruelas del professorat --en molts cassos, sobretot catedrátics, d´acord amb la necessitat de la selectivitat-- no es produirá, o será molt débil, perqué l´enfrontament estudiants-Ministeri col.locará amb molta força el problema de la gestió democrática, punt de referéncia obligat de qualsevol problema universitari, i, en aquest punt, o cedeix Esteruelas (era concessió i s´está convertint en una via de penetració de les raons estudiantils i de la crisi de la política dictatorial) o, molt possiblement, es produirá la tragicómica conversió d´un aperturista en policia.

El moviment estudiantil, en el seu enfrontament radical a la selectivitat, no pot acceptar el xantatge dels que diuen que la massificació de la Universitat és una font de crisi d´aquesta. Ha d´explicar, ha de raonar per qué l´interés social del país exigeix l´expansió dels estudis superiors, per qué és necessaria una opció revolucionária i antimonopolista al sistema educatiu actual, per qué el poder no és capaç, en l´actualitat, d´integrar la força renovadora d´una creixent població instruida i calificada, sent com és aquest l´interés del desenvolupament produtiu i humá de la nostra societat. Ha de defensar l´interés particular de les noves promocions estudiantils i l´interés popular general que espera veure desaparéixer les barreres restrictives de l´ensenyament.

JOSEP FIOL

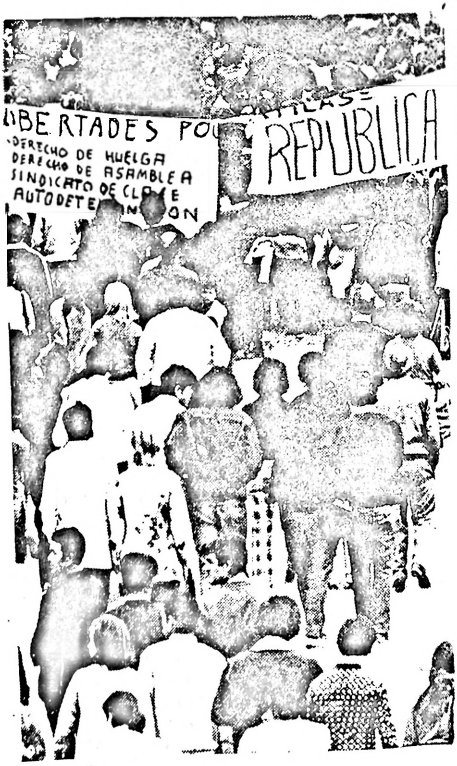

CRONIQUES

Pi de la Serra al Palau

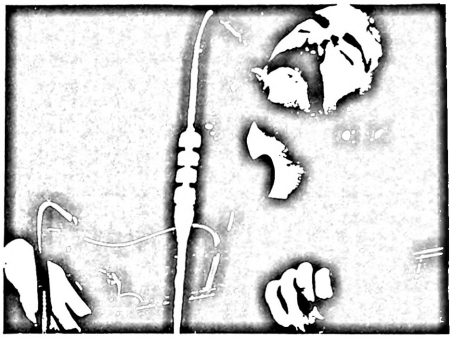

Després de sis anys de no trepitjar el seu escenari, i en previsió potser que en tornin a passar sis més, en Pi de la Serra va fer un recital *De Cap a Peus*, amb 35 cançons. La primera part, en Quico va interpretar tot sol les seves primeres cançons, que ja avui no formen part dels seus recitals. Es va acompanyar amb diferents instruments de corda (guitarres, llaut, guitarra-lira, etc...) i va utilitzar al màxim els dos elements amb els quals jugava: la guitarra i la veu. En cap moment en Quico va resultar monòton, ans al contrari, va ser una primera part en què, si les cançons eren de fa anys, en Quico era el d'avui i tant els sols de guitarra, com els acompanyaments, com la veu, estaven matematicament acoplats. Quan calia, el só de la guitarra passava a primer terme (per exemple en la brillant execució de l'entrada de la cançó *Francesc Pi de la Serra*), o bé dominava la veu sobre l'acompanyament: *l'home del carrer*, per citar dos models del que diem.

En la segona part, Quico va sortir acompanyat per Jordi Sabatés (que és l'autor dels arranjaments, tant del recital com del darrer disc *No és possible el que visc*) al piano de cua i al piano elèctric, Manolo Elías al baix i Ivan Bargas a la bateria, tots ells perfectament "dins" l'estructura de cada cançó. El que cal destacar, pel que fa a la música, és el nou tipus d'acompanyament, tant diferent al que ens acostumen els cantants-estàndard i concretament determinades vedets del bilinguisme comercial; en cap moment no hi havia buits en els músics, que feien la seva pròpia feina i que s'alimentaven del seu propi paper, sense ser "músics que acompanyaven" sinó que adquirien rol de protagonistes, car tampoc --aquí la clau-- Sabatés havia plantejat els arranjaments com a servidors de determinada melodia: tot tenia el seu propi sentit, la veu d'en Pi de la Serra --extraordinaria en els matisos: *Sóc d'aquí, no d'allà, un moment, que ho sàpiga tothom que per a mi té importància (Sento el Vent)*--, la seva guitarra i els músics. Tot això donava un caire diferent, com hem dit, amb un camp d'expressió molt més ampli que el limitat a la veu i l'esclavatge d'uns instruments al servei de cinq o sis notes que molt bé poden ser una melodia i sense sortir dels acords perfectes del do-mi-sol, sol-si-re, la-re-fa. Això és fonamental en la nostra manera d'entendre, per tal com tot el que representi ampliació del camp expressiu té un paper a jugar en una estética nova i, per què no dir-ho també, pròpia.

En tot cas, per acabar, recomanem el disc, on hi ha bona mostra del que es pot fer deixant jugar una mica la imaginació i sense fer concessions als criteris-tipus.

També lletres noves, sempre amb el regust de les sàtires d'en Pi de la Serra i, en molts cassos, en la més ortodoxa estética del superrealisme. Hom compren que Gabriel Ferrater digués que el "superrealisme, usat amb talent, és més realista que el realisme academicista", i si no digueu-me què vol dir *de nit el telèfon somia que és tècnic de telegrafia a Hong Kong (La lluna Blanca)*? i amb gràcia.

El Palau era ple de gom a gom, la gent aplaudia. Per a en Quico això pot voler dir endevant per aquí, que la gent sí que hi entra, i això va per als qui diuen que en Quico és difícil i minoritari: solen ser les grans patums que pensen que el poble és curt. Són les qui realment no han comprés res de res.

P.

Algunes consideracions sobre la pena de mort

Quan abordem un tema com el de la pena de mort, ens resulta humanament impossible de fer-ho des d'una perspectiva neutral, sempre que es tingui un mínim de sensibilitat. No podem fer altra cosa que situar-nos d'una banda o d'altra. Per a nosaltres, la postura no admet dubtes: la vida és per a l'home el seu bé més estimat, i mereix el nostre respecte més profund. Volem fer constar ací la nostra dolorosa indignació davant el fet d'haver estat novament aplicada en el nostre país la pena capital. I a l'opinió comuna de tots els demòcrates, s'hi uneixen en aquesta ocasió veus especiatlitzades en matèria penal: les d'aquells jutges que encara es pregunten per què es va inhibir la jurisdicció ordinària en el cas concret de Salvador Puig Antich.

A causa de la brevetat d'aquest treball, passarem esquemàticament a contemplar la trajectòria de la pena de mort.

Es pot afirmar sense cap mena de dubte, que la pena capital apareix en el moment en què s'inicia la història de l'home. Són ben conegudes les formes brutals amb què aquesta pena era aplicada i de quina forma se n'ha fet ús en nom de la justícia. Però allò que en l'època del Príncep Absolutista era irrebatible, no pot ja ser-ho amb l'aparició del liberalisme. En l'actualitat la societat admet en bloc la gran evolució que en el terreny científic s'ha aconseguit; malgrat tot, respecte al tema que ara ens ocupa, no és aquesta la nostra opinió, perquè ¿com allò que era justificable en una època de barbàrie pot encara ser-ho en aquesta societat que considerem civilitzada?

Si bé cal notar que la controvèrsia

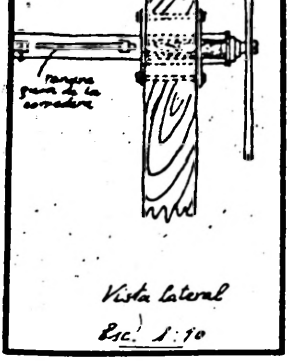

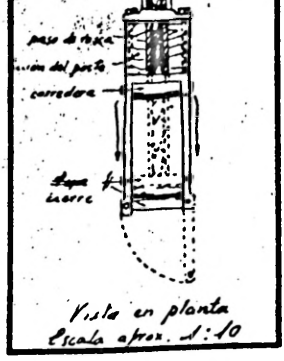

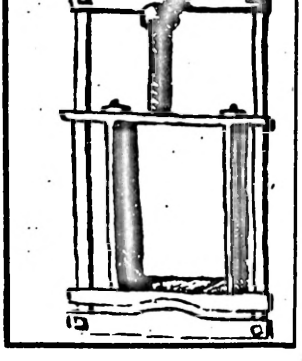

s'ha generalitzat, com molt bé aprecia Sueiro, famós abolicionista, "el debat és purament coiuntural, pel fet queuna mateixa societat pot passar d'una a l'altra situació, i de fet pot observar-se conducta canviant en persones de poca profunditat de conviccions: són abolicionistes quan el seu grup social o els seus interessos personals se senten en la possibilitat de ser castigats pel poder vigent, i defensors de la pena de mort quan són ells qui defineixen la situació social."

Hauriou opina que el cicle va començar com una venjança privada i ara continua com a venjança aquest cop pública, legal i perfeccionada.

Són prou clàssics els arguments utilitzats a favor o en contra de la pena de mort.

Sant Tomàs la justificava considerant-la semblant a l'extirpació d'un membre malalt per salvar la vida del cos. No ens sembla massa proporcionada la similitud, pel fet que, encara que calgui amputar un membre del cos quan és ben bé imprescindible per a la salut de la persona,no és menys cert que mantenir a la presó perpetuament un condemnat, en comptes de matar-lo, no pot afectar de cap manera la marxa normal de la societat.

Un altre argument utilitzat amb freqüència és el del caràcter intimidatori de la pena de mort. Cal pensar, però, que quan el subjecte comet el delicte no està precisament pensant en la seva futura execució, sinó en el fet que el seu crim no sigui descobert. I no és descabellada aquesta confiança, perqué es tenen dades concretes dels no massa casos de crims descoberts enfront del nombre de crims realitzats. Hi ha autors que pensen que resulta més efectiva una penalitat menys dura però més prolongada. Hi ha estadístiques de diversos paisos on l'abolició ja ha estat duta a terme, en les quals es demostra que els delictes anteriorment sancionats amb aquella pena no solament no han augmentat sinó que han disminuit. Es pot, doncs, dir que la seva força intimidatòria no és tanta com es creu i, en consequència, no pot alegar-se la seva exemplaritat.

El març de 1887 va haver-hi l'atemptat contra Alexandre III de Rússia.Dels cinc conjurats, castigats a morir a la forca, un d'ells, Alexandre Ulianov,era germà de Lenin. Aquesta mort no va pas frenar el líder rús en la seva lluita revolucionària, sinó, al contrari, pot dir-se que el va galvanitzar. Molts paisos que castiguen amb pena de mortels delictes comuns, l'han aboli en allò que fa referència als delictes polítics. La falta d'intinidació és prou evident en aquestes persones, per a les quals la seva activitat revolucionària és la més alta de les professions, i per a qui donar mort al tirà suposa un acte d'alliberament. Es pot afegir a tot això l'efecte glorificador que comporta l'execució: de delinquent condemnat passa ser màrtir de la causa.

Cercar la justificació a la seva existència en les legislacions que consideren que el criminal ha de pagar amb la seva vida el fet d'haver-ne tret una altra, és donar al Dret Penal el paper massa pobre de ser l'executor de laLlei del Talió. I per a qui remarca la baratura del procediment, en front de les despeses que ocasiona haver de mantenir a la presó durant tant d' anys el condemnat, pot oposar-se-li que tampoc resulta massa econòmic de mantenir un aparell exclusivament dedicat, o millor destinat, a l'execució dels reus. Més encara, tenint en compte que els presoners poden realitzar treballs que garanteixin la seva subsitència. També resulta antieconòmic a la societat mantenir els vells, els baldats, els malalts incurables, etc. i no per aquest motiu se'ls mata (excepció feta, està clar, de determinades formes de govern que ens són ben properes en el record i en el temps).

A part de tot això que hem recollit ací, podem afegir d'altres arguments a favor de l'abolició, com els punts que el Departament d'Assumptes Econòmics i Socials de l'ONU va presentar l'any 1962:

1er.- L'exemplaritat de la pena de mort no està demostrada o sembla, com a mínim, discutible.

2on.- Molts dels delictes capitals són comesos per desequilibrats mentals alguns dels quals, per aquest motiu,

escapen a l´esmentat cástig.

3er.- Hi ha importants desigualtats en l´aplicació de la llei que condemna a mort, d´una banda pel diferent grau de severitat dels tribunals competents i, d´altra banda, per raons d´ordre sociológic o económic, de manera que hi ha el risc que la pena de mort sigui una amenaça molt més gran per als delinquents que manquen de mitjans, i que, en consequéncia, estan en pitjors condicions per a la seva defensa.

4t.-Faci´s el que es faci, sempre hi ha una innegable possibilitat que es cometin errors judicials.

5é.- L´emoció que suscita la pena de mort, tant quan és pronunciada com quan és executada, sembla tan malsana que hi ha qui no dubta en parlar del carácter criminogen de la pena capital.

6é.- Si el que es vol amb la pena de mort és protegir la societat de forma eficaç, és ben clar que basta la condemna a perpetuitat.

7é.- L´evolució de l´opinió pública en alguns paisos els ha induit a considerar la pena de mort inútil i odiosa i cal remarcar que la desigualtat en l´aplicació pot enrobustir aquestes idees, passant a ser la pena de mort una sinistra loteria.

8é.- S´hi oposa el carácter inviolable de la vida humana.

Ellero va escriure que la llei que va autoritzar la pena de mort, no solament a imitat sempre, sinó que fins i tot ha emulat i superat el culpable.

I Bockermann argueix que l´argument més important contra la pena de mort és que no hi ha cap fonament racional per a la seva vigéncia.

A Espanya, el Sr. Herrero Tejedor, en la Memória de la Fiscalia del Tribunal Suprem de 1968, elevada al Govern, afirmava la necessitat de l´abolició de la pena de mort, assenyalant que la seva utilització está condicionada per raons d´oportunisme malsá, i moltes vegades el compliment de la senténcia depén de l´atzar. Encara que en declaracions posteriors afegeix que"ha de romandre com a cas extrem".

Finalment, recollim la Comunicació que sobre el tema es va fer en el IV Congrés Nacional d´Abogacia, celebrat a Leon el 1970, recolzant la Declaració dels Drets de l´Home de l´Assemblea General de l´ONU de 1949, Comunicació que va ser unánimement aprovada i que diu:

1er.- El dret a la vida és irrenunciable.

2on.- La pena de mort no és justa perquê l´estat modern no pot irrogarse el dret de matar, en ser irrenunciable el dret a la vida.

3er.- La pena de mort no t´e suficient força intimidatória, i duu en ella mateixa efectes criminógens perquê constitueix un acte humá de violéncia.

4t.- L´abolició dela pena de mort no augmenta el nombre de delictes ni tampoc la taxa absoluta de criminalitat.

5é.- El grau de civilització de la societat espanyola no pot permetre la subsiténcia de la pena de mort com a institució legal.

Malgrat el fet, que reconeixem, d´haver estat reiteratius, sobretot en aquests últims punts, ens ha semblat interessant de resenyar com a conclusió el recent i unánim parer dels professionals espanyols del Dret.

PATRICIA G.

EXPERIENCIES EDUCATIVES A CATALUNYA

1931-1939

Dins de la gamma de problemes que el funcionament de la Universitat sota el règim franquista planteja als universitaris, no són els menys importants els que afecten la gestió d'aquesta, l'autonomia, la llibertat d'expressió, reunió i associació en els recintes i la llibertat de càtedra, així com el necessari lligam de la Universitat amb l'entorn social específic.

Creiem, doncs, que en un moment com l'actual, en què els universitaris intentem d'aclarir quins són els nostres interessos, quina és la Universitat que volem i com ens organitzem i lluitem per tal d'aconseguir-la, és interessant de tenir present, analizar i valorar una experiència històrica, la de la Universitat Autònoma de Barcelona (1933-1939). Hem de tenir present també que aquesta experiència no és una "panacea", que la UAB no va resoldre molts problemes importantíssims dins la concepció de la Universitat popular que ara ens interessa, per exemple el del classisme; però és innegable que ha estat l'experiència universitària més progressiva de la nostra història i que va resoldre positivament moltes de les questions fonamentals del funcionament democràtic d'una Universitat.

Per aquests motius obrim una secció d'informació i valoració sobre aquesta experiència, fent-la extensiva a la política educativa global de la Generalitat de Catalunya, és a dir al funcionament del 1er i 2on ensenyament superior.

En aquest primer número hem cregut interessant donar un exemple del trencament que va suposar l'any 1939, veient els criteris que sobre la Universitat tenien els vencedors de la guerra i els mitjans que van utilitzar per tal d'aconseguir la desaparició del "ambiente enrarecido que se esforzaban en crear unos falsos maestros, enemigos de cuanto representa las esencias tradicionales de España" ("El Correo Catalán", Barcelona 29 septiembre 1939).

Los rojos separatistas, en su afaán de deformarlo todo, de desfigurarlo todo, quisieron apoderarse de la Universidad de Barcelona y convertirla en un foco de infección que desparramase por todas las provincias catalanas el virus del separatismo y el tóxico de las teorías más disparatadas. La Universidad llegó a convertirse, aunque por breve tiempo, en el más formidable baluarte de los enemigos de Dios y de España, sin que sirviera de nada la protesta de los profesores dignos que en ella actuaban y que, afortunadamente, no eran pocos.

A pesar de todo, nuestras autoridades se han preocupado del asunto y la restauración de la Universidad de Barcelona será un hecho dentro de muy poco. El Estado español aportará el capital necesario para que la Universidad de Barcelona vea cicatrizadas muy pronto las heridas que le inflijiera la horda rojo-separatista.

A continuació facilitem una relació dels professors expulsats que no preten ser exhaustiva sino merament il.lustrativa. (La informació ha estat treta del llibre *"Catalunya sota el règim franquista"*, Volum I, Edicions Catalanes de París, 1973).

Almendros, Hermini	*Del seminari de Pedagogia (Fac. Filosofia i Lletres)*
Alomar, Gabriel	*Prof. encarregat de curs. Literatura castellana*
Alòs-Moner, Ramon d'	*Prof. encarregat de curs. Literatura italiana i epigrafia medieval*
Alsina i Bofill, Josep	*Prof. ajudant. Clínica Mèdica*
Amell, Agustí	*Prof. ajudant. Clínica Mèdica*
Anglès, Higini	*Prof. encarregat de curs Història de la Música*
Anguera de Sojo, Josep Oriol	*Prof. agregat. Dret Romà i Dret Català*
Arraiz, Angel	*Prof. numerari. Teoria i Història de l'Art*
Aramon i Serra, Ramon	*Prof. ajudant. Filologia romànica*
Armengol, Antoni	*Prof. ajudant. Bioquímica (Fac. Medicina)*
Arumí i Fargas, Joaquim	*Prof. ajudant. Oftalmologia*
Bagué, Enric	*Prof. ajudant. Història Medieval*

Baldó, Marià	*Del seminari de Pedagogia (Fac. Filosofia i Lletres)*
Barraquer, Ignasi	*Prof. lliure. Oftalmologia*
Bellido, Jesús Ma.	*Prof. numerari. Fisiologia i Farmacologia experimental (Fac. Medicina)*
Benages, Bonaventura	*Prof. ajudant. Fisiologia*
Bergós i Ribalta, Francesc	*Prof. ajudant. Anatomia*
Bofill i Deulofeu, Joan	*Prof. auxiliar. Fisiologia*
Bohigas, Pere	*Prof. encarregat de curs. Paleografia i Diplomática*
Bosch i Gimpera, Pere	*Prof. numerari. Prehistòria i Història antiga. Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona*
Boix i Raspall, Josep Ma.	*Prof. Numerari. Dret Mercantil*
Calafell, Pere	*Prof. ajudant Pediatria.*
Callís, Lluís	*Prof. auxiliar. Anatomia Patològica*
Calsamiglia, Josep Ma	*Prof. auxiliar. Filosofia*
Camps i Juncosa, Pere	*Prof. ajudant. Clínica Mèdica*
Candel i Vila, Rafael	*Prof. agregat Mineralogia (Fac. Ciències)*
Cardenal de Salas, Carles	*Prof. ajudant. Farmacologia (Fac. Medicina)*
Carrasco i Formiguera, R.	*Prof. agregat Malalties de Nutrició*
Cartanyà, Pau	*Prof. ajudant. Microbiologia (Fac. Medicina)*
Carulla, Lluís	*Prof. ajudant. Obstetricia*
Casanovas, Domènec	*Prof. ajudant. Filosofia*
Casanovas, Modest	*Prof. ajudant. Sifilografia i Dermatologia*
Celis, Lluís	*Prof. agregat. Propedèutica clínica (Fac. Medicina)*
Closes, Rafael	*Prof. encarregat de curs Dret Marítim*
Codina, Joan	*Prof. auxiliar. Clínica Mèdica*
Colomer, Antoni	*Prof. auxiliar. Anàlisi Química (Fac. Farmàcia)*
Comas, Margarida	*Prof. a la secció de Pedagogia (Fac Filosofia i Lletres)*
Corachán. Manuel	*Prof. lliure. Clínica Quirúrgica (Fac Medicina)*
Corominas, Joan	*Prof. encarregat de curs. Filologia romànica*
Cortès, Cristià	*Prof. ajudant. Farmacologia (Fac. Medicina)*
Cuatrecases, Joan	*Prof. agregat. Clínica Mèdica*
Deulofeu, Josep	*Prof. numerari. Química inorgànica (Fac. Farmàcia)*
Díaz-Plaja, Guillem	*Prof. ajudant. Literatura castellana*
Domènec i Alsina, Francesc	*Prof. auxiliar. Clínica Quirúrgica*
Domingo, Pere	*Prof agregat. Microbiologia (Fac Medicina)*
Esquerdo Francesc	*Prof. lliure. Clínica Mèdica (Fac. Medicina)*
Fabra, Pompeu	*Prof. numerari. Filologia Catalana. President del Patronat de la Universitat autònoma*
Fernández i Pellicer, Enric	*Prof. ajudant. Propedèutica*
Ferrà, Miquel	*Prof. encarregat de curs. Llengua Catalana*
Ferrer, Dídac	*Prof auxiliar, Histologia. (Fac. Medicina)*

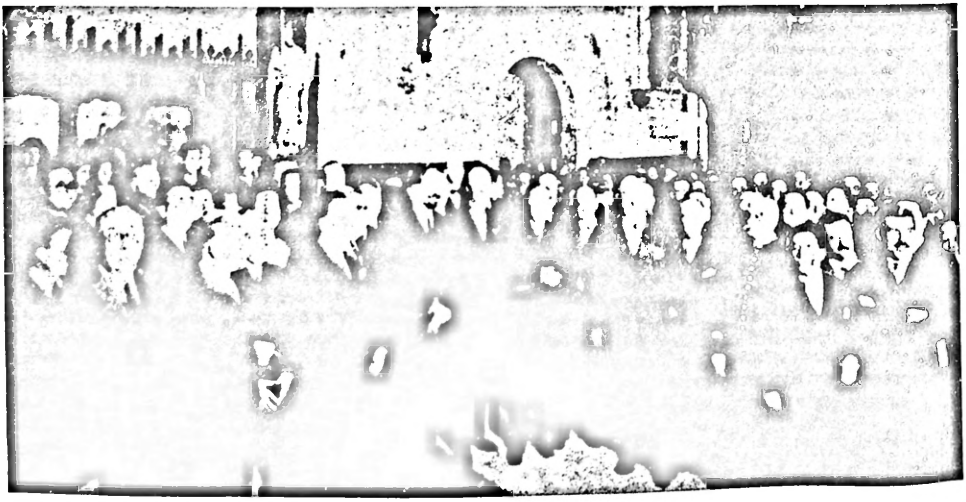

Foch i Pi, Albert	*Prof. ajudant. Malalties de Nutrició*
Folch i Pi, Núria	*Prof ajudant Lògica (Fac. Lletres)*
Font i Quer, Pius	*Prof. agregat. Botánica (Fac. Farmácia)*
Fuster, Joaquim	*Prof. ajudant. Medicina Legal (Fac. Medicina)*
Galí, Alexandre	*Seminari de Pedagogia (Fac. Filosofia i Lletres)*
Garcia Banús, Antoni	*Prof. Numerari. Química Orgánica (Fac. Ciències)*
Garcia Bacca, David	*Prof. encarregat de curs. Filosofia*
Garriga i Roca, Martí	*Prof. ajudant. Ginecologia*
Gómez i Marquez, Josep	*Prof. lliure. Oftalmologia (Fac. Medicina)*
Grasses, Pere	*Prof. encarregat de curs Llengua arábiga (Fac. Lletres)*
Grinyó, Antoni	*Prof. ajudant. Fisiologia general*
Gubern, Lluís	*Prof. ajudant. Patologia. Clínica Quirúrgica*
Isern, Josep	*(Fac. Medicina)*
Martorell i Otzet, Ferran	*Prof. ajudant. Terapèutica Quirúrgica*
Mascaró, Joan	*Prof. encarregat de curs Llengua anglesa (Fac. Filosofia i Lletres)*
Moles i Caubet, Antoni	*Prof. agregat. Dret Públic (Fac. Dret)*
Montguió, Josep	*Prof. ajudant. Fisiopatologia*
Montoliu, Manuel	*Prof. agregat. Literatura castellana*
Morales i Llorens, Antoni	*Prof. ajudant. Cirurgia*
Roura, Joan	*Prof. encarregat de curs. Pedagogia (Fac. Filosofia i Lletres)*
Rubió i Balanguer, Jordi	*Prof. agregat. Literatura catalana i castellana*
Sala i Ginebreda, Josep Mª.	*Prof. ajudant. Pediatria*
Sala i Roig, Joan	*Prof. ajudant. Clínica Mèdica*
Salamero, Francesc	*Prof. ajudant Clínica Quirúrgica*
Salas i Bosch, Eduard de	*Prof. ajudant. Química Orgánica (Fac. Ciències)*
Sánchez i Sarto, Manuel	*Prof. agregat. Economía Política*

El rebost d'en Parnils

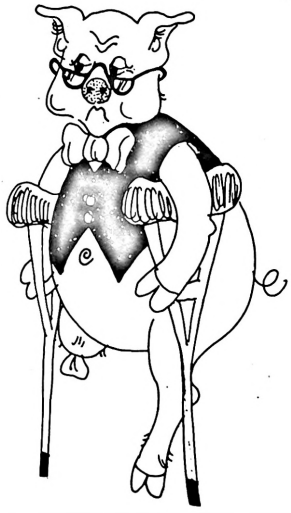

A LA MANERA DE RAMON PARNILS, CRONISTA OFICIAL DE LA INTEL.LECTUALITAT PROGRE

La llibreria "As de Bastos" estava plena de gent, hi havia "la toda barcelona": els senyors Masó, Guillermina Motta, Carreras Llansana, el Director de la Soli, l'empresari Balañá, Marta de Moragas, els senyors Dalmau i Viñas... i la família Serrat fent apologia de la legitimitat dels de la gauche de tenir fills il.legitims, etc. Sí, en efecte, es tractava de la presentació del llibre del

genial Juilo Rodríguez Martínez, al qual, ara, després de declarar que es polirìa els tècnics aeronàutics que van posar el Carrero en òrbita semicircular sobre el convent dels jesuïtes, li volen fer firmar contracte per protagonitzar la desapareguda sèrie televisiva sufragada per la CIA, "Misión Imposible". Nosaltres encara no hem llegit el llibre, però assegurem que serà un best-seller, donada la ben guanyada fama que l'home que l'ha escrit va aconseguir només en uns mesos, sol comparable al fenòmen Cruiff. Mentre mirem la fauna que ha assistit a l'esdeveniment, saludem en Vicente Villar Palasí, que llueix una barba model "apertura" i una àmplia rialla entre sarcàstica i provocadora tipus Humphrey Bogart 1950. Mentre es mamava la copa d'Aromes del Montserrat --ra ra ra apertura apertura y nadie más-- on the rocks, ens va assegurar que el Martínez Esteruelas li havia promès la "restauración" en el Rectorat de l'Autònoma: el moment és històric --digué-- es tracta de la democràcia i de l'apertura de cames de la meva dona.

Per cert, Martínez Esteruelas fóu sens dubte el gran absent, si més no, es va disculpar via el secretari del subsecretari del secretariat de secretaris privats, que va dir que el Ministre no podia assistir perquè se n'havia anat a Rodhèsia, en viatge oficial, per assistir a unes conferències del premier Ian Schmith sobre "Cómo limpiar de negros la Universidad sin necesidad de pruebas de selectividad". Rumors sense confirmar afirmen que el senyor Ministre anava acompanyat del seu mes directe col.laborador, el Director General de Seguretat, senyor Gavilán.

--Senyor ex-ministre --preguntem al protagonista de la vetlla --quina li sembla que serà la política universitària del seu successor?

--Pues verá, Parnils, le contestaré después de declarar mi adhesión al Jefe del Estado: declaro mi adhesión al Jefe del Estado. Mire, yo fui un innovador, intenté crear una represión estilo europeo sin traicionar la particularidad aborígen, y ya sabe el destino de los innovadores: el cese. Mi sistema fué el conocido como "rumor-merdé-confirmación-merdé-cierre-vacaciones" de Luis --es refereix al Suarez-- y más en Marbella. Ahora bien, parece ser que mi sucesor va a implantar el trasnochado proyecto de las cerradas intermitentes, absolutamente superado en su Ciudad con el salto cualitativo de García Valdecasas.

--Senyor ex-ministre...

--Llámeme Julio, por favor.

--Bé, Julio, per què es va mullar el cul amb allò del calendari?

--Amigo Parnils, es usted un político. Bien podría hacerla la pregunta a mi querido Carreras, aquí presente, pero claro, él aún no está cesado y usted viene a mí. Bien, la idea surgió una noche de menage à trois entre el mismo Carreras, la Duquesa de Cádiz y yo, no le podría asegurar de quién partió, comprenda usted; en todo caso, a mí me ha hecho mucha publicidad: cuestión de marketing, ¿sabe?, vea, vea cómo se vende mi libro, y eso que ni mi manager es Lasso de la Vega ni salgo anunciado en los publivías de su Ciudad ni hago cinco Palaus.

La conversa va ser bruscament tallada perquè el Julio va ser reclamat pel Sr Governador, ja que li anaven a fer l'ofrena de la Creu Gammada en or i brillants (fins avui només en possessió de Hitler, Mussolini, Franco i Blas Piñar), per part del Comissari Central de l'Organització PENS a la Facultat d'Estudis Superiors de Policia, Bandidatge, Terrorisme, Incineracions i Brigada Social.

Al marxar, trobem l'editor Lara que ens confirma la publicació d'un nou llibre del Rodríguez Martínez, titulat "La Enseñanza que España Necesita" i que, segons ens assegura, es tracta d'un plagi pàgina a pàgina de l'obra del mateix títol, llevat del España, que en l'original hi diu Alemanya, del Ministre d'Educació del IIIReich. En Lara diu que si el Carlos Rojas va fer la primera pela copiant les memòries de l'Azaña, per què el JRM no ho pot fer igual, o és que les dretes no tenen dret al plagi?

RAMON PARNILS

UN MES

Conseqüències d'un consell de ministres: Réquiem per a l'aperturisme

El Ministre d'Informació, Pío Cabanillas, va donar referència dels acords del Consell del divendres 1 de març amb 7 hores de retard sobre l'hora en que normalment convoca la premsa, les dues de la tarda, per tal que la primera notícia important (el "enterado" de les sentències de mort que pesaven sobre Salvador Puig Antich, Heinz Chez i el guardia civil Franco Martín, que després seria indultat per Franco) es rebés quan ja arreu de l'Estat s'havien pres mesures --aquartelament de l'exercit, policia armada, guardia civil i brigada social-- i, d'altra banda, no hi havia ja possibilitat de resposta aquell dia i s'entrava en el final de setmana, com a possible presagi que no passaria res o, en tot cas, el moviment seria mínim. Els fets demostrarien la falsedat de la tesi.

D'altres acords, en el mateix Consell de Ministres, foren l'augment del preu dels carburants --amb consequents elevacions en el preu de la gasolina, l'energia elèctrica, el gas i els transports públics-- i la implantació de la política educativa basada en la selectivitat a l'entrada a la Universitat, en l'augment en el preu de les matrícules i en la "desmasificación" del batxillerat en favor de les escoles professionals: en definitiva, noves mesures que porten a l'increment del classisme en el sistema d'ensenyament.

D'altra banda, Pío Cabanillas informa a la premsa que el "cas Añoveros" no ha estat matèria de discussió en el Consell, i el Bisbe de Bilbao resta sota arrest domiciliari, mentre comencen a circular rumors sobre la seva possible expulsió a l'estranger; en una mateixa línia d'eufemisme, molt adobat aquest dies en qué encara gosaven parlar d'aperturisme, a l'expulsió de l'estat li deien "viatge". Està clar que aquest Consell del dia 1 els ha tirat l'experiment aperturista per la finestra; majjorment si tenim en compte que aquest febrer passat, el "mes de l'apertura", ha estat el més ric en detencions dels darrers anys: 240.

També, en aquest moment, les relacions Esglesia-Estat arriben al punt més greu després del Concordat, i la situació d'aillament del règim resta totalment al descobert.

Accions contra la pena de mort

Després de les darreres gestions, infructuoses, per aconseguir l'indult: trucades de Ministres estrangers, del Papa, l'alcalde Masó, fins del metge personal de Franco, Puigvert, al palau del Pardo i a la residència de l'almirall Nieto Antúnez, col.laborador directe del "Caudillo", Puig Antich fou agarrotat, que és la forma que el codi preveu per a cassos de delictes comuns ja que, segons algunes informacions, els militars no volien assumir responsabilitats directes en l'assassinat i sembla que estaven segurs de la conmutació de la pena.

Ja el mateix dissabte, a les facultats obertes, s'hi van fer assemblees i es barallava la proposta de tres dies de vaga general a la Universitat per a començaments de setmana; el mateix dia la policia va començar la série d'entrades a les facultats que van seguir els dies seguents, tant a Barcelona com a Bellaterra. També el dissabte hi va haver la primera manifestació a Barcelona --la setmana seguent n'hi va haver dues diáries durant els primers dies i va destacar la del dilluns 4, a la nit i a la plaça de la Victoria (Diagonal-Passeig de Gràcia), a la qual van assistir més de tres-mil persones--, i ja van fer aturs empreses com "Cispalsa", "Pegaso", "Maquinista" i "Hispano Olivetti". L'enterrament de Puig Antich es va convertir en una massiva concentració de gent, davant un impressionant moviment policial, amb càrregues con-

tinuades i --segons API-- 17 detencions de les quals 14 van passar a la Model.

El dilluns va començar l'atur generalitzat a les Universitats i Col.legis Universitaris catalans, que havia de durar una setmana, amb manifestacions i diferents actes sobre la pena de mort i l'assassinat de Puig Antich; concretament, el celebrat a econòmiques de Bellaterra, el dijous 14 de març, sota el títol de "Puig Antich qui era, per què el van matar", i presidit per un dels seus advocats, la policia va entrar carregant, desseguida de començar. Segons el Rector de l'Autònoma, Gandia, eren ordres directes d'Arias Navarro d'impedir qualsevol acte o manifestació relacionats amb l'assassinat de Salvador Puig Antich.

Va haver-hi també manifestacions a hospitals, amb braçals negres majorment, si bé a l'hospital de Sant Pau de Barcelona es van fer dues assentades (dies 5 i 6 de març) amb pancartes i als crits que van fer-se constant en totes les accions: "Franco i Arias assassins", "penes de mort no", etc...

Les fàbriques que van fer aturs, en aquesta semana primera de març, foren unes trenta només a la provincia de Barcelona. També a Diferents Universitats hi van haver aturs: Complutense de Madrid, Saragossa, València, Granada Deusto, Santiago, Donostia, Valladolid i Salamanca, amb nombroses detencions i tancaments (Saragossa, Donostia i Central de Barcelona), en aquesta última concretament, el dia 5 va haver-hi --segons Informaciones Populares-- més de 100 detencions i es van retirar més de 200 DNI. Van fer-se també, en el transcurs de la setmana, funerals a diferents esglésies, un dels quals, a Barcelona, va ser oficiat pel Vicari Episcopal, Dr. Carrera; tots van esdevenir massives concentracions de gent, davant unes extraordinaries demostracions de força per part de la policia. També van prendre postures en contra de l'assassinat els PNN i diversos instituts d'ensenyament mitjà. D'altra banda, l'académic Camilo José Cela va renunciar a la Presidència de l'Ateneu de Madrid per estar contra la pena de mort.

El diumenge dia 10, seguint la crida de l'Assemblea de Catalunya, unes 3 mil

persones es concentraren a l'esglesia de Sant Agustí, davant l'anunci d'un funeral que finalment no es va celebrar. Més tard hi va haver concentració a la plaça de Catalunya --unes 10 mil persones--, i van saltar manifestacions a les Rambles, Portal de l'Angel, plaça Urquinaona, etc, que van ser violentament dispersades per les brigades antidisturbis de la policia armada. Avui per avui, resta la tasca, també a proposta de l'Assemblea de Catalunya, de la carta del milió de firmes demanant l'anul.lació de la pena de mort, com a punt de convergència del sentir popular manifestat aquest dies al carrer, i que representa el gran sentir de la majoria del poble, que ha vist en l'execució de Puig Antich no un acte de justícia sinó el darrer crim de la Dictadura.

El conflicte dels transports públics

La solució del Consell de Ministres a la problemática que l'augment del preu del carburant plantejava als taxistes fou apujar cinc pessetes per viatge els auto-taxis que utilitzaven gasolina com a combustible. Evidentment, la mesura era una solució de compromís que no resolia en el més mínim el problema dels professionals del volant.

El moviment va començar amb una concentració davant la Cooperativa del Taxi amb les reivindicacions d'augment provisional de 10 pts. per viatge i per a tots els cotxes, ja que l'augment també ha repercutit en el butà i el gasoil; la resposta governativa va ser negativa, i els taxistes es van declarar en vaga, els dies 4 i 5 de març, amb una concentració de més de tres mil taxistes que va ser dissolta a cops per la policia armada. El que els diaris i les agències han silenciat ha estat la marxa dels taxistes sobre el Govern Civil, mostra que l'enfrontament no és pura qüestió sindical a resoldre dins l'estret marc de la CNS sinó que, com tots els conflictes, últimament arriba a ser un esdeveniment polític de rebuig envers la política de la dictadura.

Mitjançant l'amenaça de retirada de llicències i multes de cinc mil pessetes, els treballadors del taxi van acceptar la pujada de 8 pts. per baixada de bandera. Però, si més no, el moviment no ha acabat, ja que, com en dies passats assenyalava "La Vanguardia Española", les carreres diàries han disminuit considerablement a resultes d'aquest augment de preus, ja que aquesta no és la solució perquè no beneficia l'usuari.

Ha estat aquesta la primera vaga de taxis, nou sector que se suma a la lluita, evidenciant que, quan Fernández Sordo, Ministre de Relacions Sindicals parla de vaga i dret d'associació no és pura qüestió que el règim s'obri, d'aperturisme, sinó que és conseqüència de l'amplitud del moviment que cada cop més arrenca nous sectors i van tancant el cercle al règim, que es veu obligat a fer declaracions de principis absolutament impensables anys enrera.

Relacionat també amb l'increment en els preus dels carburants, ha estat la pujada dels autobusos, en principi d'una pesseta, però que la mateixa impressió dels bitllets "precio según tarifas vigentes" fa presagiar que no és pas el preu definitiu i que són òbviament possibles nous augments.

El primer moviment completament massiu, de rebuig produit a la política d'alçades, ha estat el dels veins de Santa Coloma de Gramenet, que han fet boicot a l'autobús que va fins a l'estació de metro de Sant Andreu, que han fet marxes seguint el trajecte. Concretament el segon dia d'augment, unes 8.000 persones van manifestar-se, a primeres hores del matí, des de Sta. Coloma fins al metro, mentre la policia intentava sense poder-ho, posar nerviosa a la gent amb les sirenes i contínues provocacions per tal de crear el terror i si més no, els treballadors de Santa Coloma van demostrar una gran educació de masses, i cada vegada que arribava la policia, la marxa pujava per la vorera i els grisos que baixaven dels Jeeps, porra a la má, eren sortejats pels milers de persones, sense que s'atrevissin a carregar.

La selectivitat

Donat que l'eix central de la lluita, els dies passats, ha estat la repulsa contra l'assassinat de Puig Antich, encara a la Universitat no hi ha hagut moviment al respecte, si bé és obvi que aquest serà un punt fonamental en la lluita dels estudiants els próxims dies conjuntament també amb els processos iniciats a la Universitat Central de Barcelona per la dimissió del Rector Carreras, i a l'Autònoma amb la aprovació d'un manifest, a diferentes facultats, contra la repressió, per l'autonomia universitaria, per les llibertats nacionals i la concreció de les llibertats polítiques d'expressió, reunió i associació a la Universitat, aixi com el procés, igualment iniciat a Filosofia Autònoma, d'elecció de representants

en base a un programa reivindicatiu.

En tot cas, respecte a l'anunciada implantació de mesures selectives, citarem la presa de posició de l'Associació Nacional de catedràtics d'ensenyament mitjà, de donar evaluació positiva a tots els estudiants d'aquest curs i renunciar a participar en tribunals de selecció i a impartir COU el pròxim curs, i l'important document clandestí "Selectividad y Represión", signat pels "Comités de Centro" d'ensenyament mitjà de Barcelona, que denuncia la demagogia que representa la frase "igualdad de oportunidades" i "para tener una Universidad sana hay que desmasificar el bachillerato", com diu el document, "desmassificar el batxillerat i la Universitat és negar l'entrada a estudis superiors a milers d'estudiants. L'ensenyament mitjà està insert en el mecanisme educatiu, pensat fonamentalment per seleccionar els futurs universitaris. Aquesta selecció revesteix dues formes acadèmica i econòmica". Suposa, també, per comptes d'un increment de places, que és el que avui necessita el poble, l'eliminació de centres i filials d'instituts, amb la qual cosa també molts professors quedaran sense feina i "amb l'excusa d'educar el professorat per a les noves condicions, el Ministeri podrà acomiadar els professors que no s'identifiquin amb la seva política educativa". Finalment, després de denunciar la repressió policial --entrades de la policia a instituts, detencions, judicis del TOP--, els Comités de Centre proposen "no permetre que mitjançant decrets, ordres i contraordres se'ns confongui i se'ns mantingui desunits", i acaben amb consignes de participació activa en l'ensenyament, lliure accés a estudis superiors, convocatòria de febrer, més places en els instituts, no supressió dels nocturns i i gratuitat en l'ensenyament, lliure accés, no a la selectivitat, no a la repressió i drets d'assemblea, re reunió i d'expressió.

Aquests han estat els fets més importants que han seguit el Consell de Ministres del dia 1 de març, units a les polèmiques i el difícil moment en les relacions Esglesia-Estat provocats per l'homilia de Monsenyor Añoveros, on es tracta, a la llum de les ensenyances del Magisteri de l'Església, el problema de la opressió del poble d'Euzkadi. Avui per avui, fins i tot l'homilia d'un bisbe, que no fa pas una declaració de principis sobre la revolució o el marxisme-leninisme, ni de lluny, resulta perillosa per el règim, que veu com minva cada dia el nombre dels qui creien en possibles solucions dins el Movimiento. Acabarem amb un punt de la declaració de Santiago Carrillo, Secretari General del PCE, a Radio Espanya Independent, emesa el 4 de març: *Què signifiquen tots aquests fets en primer lloc el crim que repugna avui a tots els espanyols? Significa que aquest govern no té cap possibilitat de realitzar una política autènticament aperturista. Es un govern que està contolat, dominat, per les exigències de la policia i pels límits que posa a llur actuació l'origen, les fonts de les quals ha sorgit. Es un govern que representa únicament i exclusivament la camarilla d'el Pardo. A partir d'avui, a partir de la notícia de l'execució de Puig Antich, tots els que havien cregut per un moment en la possibilitat d'una mínima apertura, s'adonaran que Arias Navarro no va per aquest camí. Però cap preguntar-se: és que dins el govern mateix, no hi ha ministres, no hi ha alts càrrecs, que s'adonen que aquest és un mal principi, que aquest és un segell indeleble que pesarà, com pesà la mort de Julián Grimau, sobre els qui en siguin, no sols autors, sinó còmplices? Es que dins l'aparell de l'Estat no hi ha gent de bon sentit per adonar-se que per aquest camí no podem seguir, que una sang crida l'altra i que mentre no es canvïi la política que es fa des del poder no hi haurà veritablement pau?*

Es hora que tota la gent que està tipa de sang, que està tipa de violència, d'aquesta violència entretinguda pel poder, que està tipa d'opressió, que està tipa de manca de llibertats, que està tipa de paraules mentideres que no s'acompleixen mai, que està tipa que el nostre país sigui objecte de crítica arreu del mon, cada dia, car hi succeeix el que ja no passa a cap altra país civilitzat d'Europa. ¿Es que no ha arribat el moment que totes aquestes persones es possin d'acord per obrir una nova etapa en la vida política espanyola de convivència civil, de discussió civilitzada, de llibertats, de progrés, o bé continuarem com fins aquí?

Aquesta és avui una qüestió que han de plantejar-se tots els espanyols amb un sentit de responsabilitat personal. (Traduit del castellà)

INTERNACIONAL

La por a la llibertat

L'afer Soljenitsin ha produit una campanya de premsa, d'opinions desacostumada. L'arbitrarietat del poder, la coacció als intel.lectuals, el segrestament, en definitiva, de les llibertats democràtiques, és una xacra prou estesa en el món, com perquè el cas de l'escriptor soviètic sigui un de tants: ¿Ens cal citar els escriptors xilens, Onetti i Alfaro, etc.? Amb això no volem minimitzar la questió, sinó situar ladins un context mundial real, cosa que sovint"oblida" la premsa capitalista. Es obvi que Soljenitsin ha rebut un tractament especial. Per què?

Seria molt perillós només respondre, com han fet alguns PP.CC., denunciant la "campanya anti-soviética" o "l'hábil utilització de l'escriptor per a una gran operació propagandística a càrrec de poderoses editorials". Naturalment nosaltres sabem l'increment de tirades editorials que l'afer comporta i, per tant, l'interés comercial per inflar el problema. També és evident que, per a la gran burgesia, extraordinàriament interessada en identificar la situació política i social de la URSS amb el Socialisme, l'ocasió ha estat magnífica per atacar la URSS i, per tant, indirectament el socialisme; encara que,cal reconéixer-ho, en el terreny de la identificació URSS-Socialisme la dreta compta amb sólids aliats a l'esquerra;

Però, és clar, que ni tots els comentaris i totes les crítiques provenen de la dreta, ni tots els que en provenen tenen motivacions comercials i propagandístiques. Aquesta seria una simplificació barruera.

Soljenitsin ha motivat tanta polémica perquè el seu cas planteja de nou el problema (que a aquestes altures ja hauria d'estar resolt) de les llibertats democràtiques i el'socialisme. Es aquesta la questió que a nosaltres ens interessa, és també aquesta la questió no plantejada o adequadament confosa que apareix sota les grans preses de posició, des de la dreta fins a l'esquerra. (Honroses excepcions:"Le Nouvel Observateur").

Per tant, no hi ha "cas Soljenitsin" sinó "cas URSS", que és molt diferent. Per tant, és injust dir que Soljenitsin és un escriptor reaccionari -cosa a més molt discutible- i alhora callar sobre el caràcter indiscutiblement reaccionari de qualsevol poder que segresti la llibertat d'expressió. En la nostra opinió, per tant, el protagonista principal de l'afer Soljenitsin no és paradoxalment l'escriptor, sinó el país, la seva estructura política i social, naturalment.

El Socialisme, que entre moltes coses representa la culminació de la lluita secular de la humanitat contra l'opressió i l'explotació, ha de garantir inexcusablement entre d'altres, el conjunt de drets humans que anomenem llibertats polítiques. Aquesta conquesta històrica és tan irrenunciable com pot ser-ho l'abolició de l'esclavisme, de la tortura o de la pena de mort, per posar uns exemples. Es a dir, per a nosaltres, és impensable la construcció del Socialisme i el segrestament de les llibertats democràtiques. Tan impensable com pugui ser la construcció del Socialisme amb l'existéncia de propietat monopolista.

Fiixeu-vos que no parlem de "llibertat de creació" sinó de llibertats polítiques. La primera sense les segones és pura utopia. El que falta a la URSS perquè Soljenitsin i tots els escriptors, intel.lectuals, estudiants, etc. puguin dir i publicar el que pensen, no és aquesta metafórica "llibertat de creació" que alguns t'imidament reclamen, sinó llibertats democràtiques. El que fa falta a la URSS perquè obrers, camperols, tot el poble, pugui decidir sobre el seu futur socialista, és llibertat. La cosa és senzilla, molt senzilla, massa senzilla.

Soljenitsin ha extat expulsat de la URSS per un procediment admninistratiu increible, sense la mínima formalitat judicial. Soljenitsin molestava un dels estats més poderosos de la terra. Soljenitsin ha gosat exercir el seu dret a la llibertat. I la llibertat fa por, fins i tot al poderosos. S'encomana.

XAVIER VAYREDA

preu 15 ptas.